

PETR URBAN

narozen 1953 v Rychnově nad Kněžnou.

Vystudoval Vysokou školu knižního umění a grafiky v Lipsku. Žije a pracuje v Praze.

VÝSTAVY

1977 Lipsko, Frankfurt nad Odrou

1979 Tábor

1989 Praha

Dále se zúčastnil řady kolektivních výstav.

Z KNIH, KTERÉ ILUSTROVAL

VI. Kovářík: Slavní a zapomenutí

G. Gulia: Hannibal, syn Hamilkarův

H. Sienkiewicz: Na poli slávy

S. Kličkov: Kníže tohoto světa

G. Gegešidze: Hlas volajícího na poušti

J. Wjela: Budyšínský písař

VI. Körner: Anděl milosrdenství

H. G. Wells: Válka světů

Petr Urban

ILUSTRACE

RODNÝ STATEK

VÁCLAVA ŠOLCE

SOBOTKA, ČERVENEC 1989

---

134. výstava v rodném statku Václava Šolce v Sobotce. Sezóna 1989. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Městské kulturní středisko v Sobotce, KPVU pobočka v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku, v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Vytiskly Tiskařské závody, n. p., provoz 77, Mladá Boleslav.

Na otázku proč se stal výtvarníkem odpovídá Petr Urban s úsměvem, že byl dítě bez fantazie a proto se do života vydal ve stopách svých rodičů. Nepochybně si z domu odnášel vědomí, že tvůrčí výtvarná práce vyžaduje trpělivost, zaujaté soustředění, že ji v ničem nelze ošidit. Posléze ho v tom utvrdilo studium na škole v Lipsku. Precíznost, kterou grafika vyžaduje mu vyhovovala ještě z jednoho důvodu: umožňovala mu, aby dal průchod svému koníčku – zájmu o historii. Ilustrovat knížky, které vyprávějí o dějích dávných dob, výtvarně realizovat osudové příběhy lidí z časů dávno minulých, to nejen vyhovovalo jeho hobby, ale i způsobu výtvarné práce, který si osvojil. Jeho ilustrace mají atmosféru starých rytin. Jsou přehledné, „čtivé“, na první pohled věrohodné a uklidňující. Zvou naše oči k spočinutí na sobě, abychom si hned v prvním momentu uvědomili jejich přesnost a věcnost. Připomínají klidnou hladinu, v níž se zrcadlí vysoké nebe. Víme však, že klid takové hladiny je mnohdy podmíněn vzruchem pod ní. Proto také po chvíli zahledění se na kresby Petra Urbana postřehneme, že zdaleka nejsou jen statickým přepisem scén a historií, o nichž knížka vypráví. Jejich tvůrce dobře ví – řečeno s Janem Bauchem – že „kresba je abecedou a násobilkou výtvarného umění“. Tyto „matematické úkony“ ovládá dokonale. Ví, že jejich výsledek se nedá uspěchat a chce-li dosáhnout svého, že musí „vyhovět“ způsobu své práce. Jen pak si může dovolit „vybočení z řady“, jen pak dosáhne toho, že nás jeho kresby tak snadno nepustí. Čím vzrušují? Oním dějinným pohybem lidského osudu. Tím, že fixují a tak zdůrazňují jeho plynutí a setrvání zároveň. Neboť člověk je týž dnes jako třeba v oné chvíli, kdy zvolal: „Hannibal ante portas.“ Urbanovy ilustrace obracejí tak naši pozornost od vnějšku událostí, od kulis a nutí, abychom pohleděli především do tváří hrdinů.

Všimněte si, co o tom kterém hrdinovi prozrazují jeho oči. Prozrazují jeho povahu, jeho charakter i událost, kterou právě prožívá nebo prožil. Ovládnout takto kresebným detailem psychologickou charakteristiku je svědectvím dokonalého umění. Je v tom nejen jistota mistrovského ovládnutí řemesla, to, že čára a vůbec každý dotek pera na papíře „poslouchá“ a přihrává tomu, aby celek byl harmonický, ale – a to především – je to projev vyhraněné výtvarné i životní filozofie, s níž ke své tvorbě přistupuje. Samozřejmě, že „dějinná“ životní filozofie Petra Urbana nejednou staví před svízelné zjištění, že „tohle všechno už tady bylo“. Jak z toho? Naštěstí má v zásobě a ovládá způsob, kterým se lze z této slepé uličky dostat: ironii. V jeho ilustracích i volných grafikách (leptech) je skryta řada detailů, které zobrazenou situaci ironicky nadlehčují a tak ji z věčné stejnosti posouvají jako novou do přítomné chvíle. Nebo se stává ironie základním vodítkem, má-li autor zmoci úkol mnohokrát už realizovaný, jako tomu bylo v případě jeho ilustrací Dumasových Tří mušketýrů. Ale ani ironie není v rukou Petra Urbana samoúčelem. Je podřízena jeho výtvarné filozofii – podat vždycky stále se obrazující tvář humanity. Třeba tak, že nechá krásného, křehkého motýla usednout na starou zbraň...

JAROSLAV ŠIMŮNEK